

BROCHURE

'OMDAT JE
geld TELT!'

Alles oké in je portemonnee

Tips om je uitgaven te verlagen

CEBUD
@THOMAS MORE

THOMAS
MORE

Colofon

© CEBUD, Thomas More 2017
Omslagontwerp: Le Petit Studio

De brochure '**Grip op geld. Tips om je uitgaven te verlagen**' is een uitgave van het Centrum voor budgetadvies en –onderzoek (CEBUD) van Thomas More.

Bij de samenstelling van deze uitgave is uiterste zorgvuldigheid nagestreefd. Desondanks kan CEBUD voor eventuele (druk)fouten en/of onvolledigheden geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoudsopgave

1	Waar kan je terecht?	3
1.1	Organisaties.....	3
1.2	Websites	5
2	Huisvesting.....	9
2.1	Een sociale woning huren	9
2.2	Financiële tussenkomsten	12
2.3	Betaal ik niet te veel?.....	15
3	Energie	17
3.1	Tegemoetkoming sociaal verwarmingsfonds.....	17
3.2	Minimale levering van aardgas via de budgetmeter	17
3.3	Energieleveranciers vergelijken	18
3.4	Besparen op je energiefactuur.....	19
4	Telecom	23
4.1	Vergelijken	23
4.2	Opzeggen	24
5	Verzekeringen	25
6	Gezondheid.....	27
7	Vervoer.....	29
7.1	De Lijn	29
7.2	NMBS.....	31

8	Besparen in je huishouden	33
8.1	Voeding	33
8.2	Gezin.....	35
8.3	Ontspanning en sociaal netwerk.....	36
8.4	Contracten	39
9	Je eigen tips	41

1 Waar kan je terecht?

Het is niet altijd gemakkelijk om de juiste informatie te vinden of om te weten waarop je (misschien) recht hebt. Gelukkig zijn er enkele organisaties en websites die je daarbij kunnen helpen. Hieronder vind je de belangrijkste informatiebronnen terug.

1.1 Organisaties

○ **OCMW**

Je kan altijd terecht bij het OCMW van de gemeente waar je woont (soms ook Sociaal Huis genoemd). De maatschappelijk werkers kunnen je helpen bij het beheren van je budget, bij het aanvragen van sociale rechten of tegemoetkomingen waarop je recht zou hebben, maar ze kunnen je ook in contact brengen met andere organisaties die je kunnen helpen.

Op de website van de Vlaamse overheid kan je opzoeken waar je het OCMW van je gemeente kan vinden. Voer daarvoor je postcode of naam van je gemeente in. Onder de kaart verschijnen dan de contactgegevens van de stedelijke en OCMW-diensten. Meestal moet je eerst een afspraak maken.

Waar vind je het **OCMW** of **Sociaal Huis** van je gemeente?

→ <http://www.vlaanderen.be/nl/gemeenten-en-provincies>

☺ **CAW**

Je kan ook terecht bij het regionale CAW. Op hun website vind je de adressen van hun dichtstbijzijnde locatie. Geef daarvoor je postcode in, het aantal kilometers waarbinnen je een locatie zoekt, vink CAW-locatie, algemeen onthaal en/of jongerenonthaal aan, en klik op zoeken. Op de kaart verschijnen symbooltjes op de plaatsen waar je de gevraagde dienst kan vinden. Onder de kaart verschijnen alle adressen en openingsuren van de locaties op de kaart.

Waar vind je een **CAW** in je buurt?

➔ <http://www.caw.be/caw-in-je-buurt?>

☺ **Juridische bijstand**

Soms heb je een advocaat nodig voor juridisch advies, bijstand in het kader van een procedure of vertegenwoordiging voor de rechtbank. Afhankelijk van de hoogte van je inkomen, kan je een beroep doen op (kosteloze) juridische bijstand door een pro-Deoadvocaat.

Ook al heb je recht op een kosteloze juridische bijstand, hou er rekening mee dat je meestal toch nog een (beperkte) forfaitaire vergoeding moet betalen aan je advocaat. Op de website hieronder kan je doorklikken naar de documenten die je moet invullen om van deze bijstand te kunnen gebruikmaken en op welke locaties je een Bureau Juridische Bijstand vindt.

Juridische bijstand

➔ <http://www.advocaat.be/Een-advocaat-raadplegen/Wat-kost-een-advocaat/Pro-Deo>

1.2 Websites

Ook online kan je veel informatie vinden. Vijf websites kunnen je daarbij helpen:

↳ **Eerste hulp bij schulden**

Deze website geeft informatie over schulden, rechten en plichten van schuldenaar en schuldeiser, schuldhulpverlening waarop je een beroep kan doen, enzovoort. Je vindt er tips om zelf je schulden aan te pakken, maar krijgt ook een overzicht van de professionele hulpverlening waarvan je kan gebruikmaken.

→ www.eerstehulpbijschulden.be

↳ **Rechtenverkenner**

Via deze website kan je zelf nagaan of je recht hebt op sociale voordelen. De rechtenverkenner biedt een online overzicht van sociale rechten voor verschillende doelgroepen die worden toegekend door verschillende overheden. Voorbeelden zijn premies en voordelen op het vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie, enzovoort. Deze website wordt niet altijd up-to-date gehouden. Vraag gerust hulp bij je OCMW of CAW.

→ www.rechtenverkenner.be

↳ **Sociale kaart**

Deze website biedt een overzicht van alle voorzieningen en diensten in de welzijns- en gezondheidssector in de Vlaamse provincies en Brussel. Voorbeelden zijn het

plaatselijk OCMW, de opvoedingswinkel, de Welzijnsschakel, het ziekenfonds, het CLB, Je kan zoeken op organisatie en op gemeente. Als zoekresultaat krijg je van alle organisaties die aan je zoekterm voldoen de locatie en meer informatie over hun werking.

→ www.desocialekaart.be

🔄 **Wikifin**

Op de website van Wikifin vind je neutrale, betrouwbare en praktische informatie over geldzaken. Wikifin is het programma rond financiële vorming van de FMSA, de Belgische Autoriteit voor de Financiële Diensten en Markten. Je vindt er dus onafhankelijke en handige informatie die je kan helpen bij het nemen van financiële beslissingen. Je kan er terecht voor allerlei checklists, informatie per levensmoment (studeren, kindje erbij, ...) en diverse tools.

→ www.wikifin.be

🔄 **Effectieve schuldbemiddeling**

Op de website Effectieve Schuldbemiddeling bundelt CEBUD allerlei praktische tips en hulpmiddelen die je kan gebruiken tijdens een schuldbemiddelingstraject of een collectieve schuldenregeling. Hiermee wilt CEBUD er mee voor zorgen dat schuldbemiddelingen succesvol eindigen en je ook na afloop schuldenvrij kan blijven. Daarom geeft de website een overzicht van hulpmiddelen die helpen om meer greep te krijgen op je inkomsten en je uitgaven.

Deze website is gratis toegankelijk voor schuldbemiddelaars, hulpverleners en cliënten. Je vindt er

ook deze brochure terug, met aanklikbare links naar andere nuttige websites of organisaties.

→ www.effectieverschuldbeoordeling.be

2 Huisvesting

Het belang van betaalbare huisvesting kunnen we niet genoeg benadrukken. Jammer genoeg blijven de huurprijzen stijgen en zijn de wachtlijsten voor een sociale woning erg lang. Toch is inschrijven voor een sociale woning bijzonder zinvol: het geeft zicht op een goedkopere woning, maar na enkele jaren geeft het ook (mogelijk) recht op een tegemoetkoming in je huidige huurprijs. Wacht dus niet te lang om je in te schrijven bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen!

2.1 Een sociale woning huren

Om een sociale woning te huren moet jij je kandidaat stellen bij een sociale huisvestingsmaatschappij of een sociaal verhuurkantoor. Je wordt dan ingeschreven in het inschrijvingsregister. Het inschrijvingsregister is een lijst die alle gegevens van de kandidaten verzamelt.

Je moet voldoen aan enkele voorwaarden:

- Je moet 18 jaar of ouder zijn
- Je moet Nederlands spreken of bereid zijn om het te leren
- Je mag geen woning of bouwgrond in volle eigendom of volledig vruchtgebruik hebben
- Je moet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of vreemdelingenregister
- Indien je aan de vereisten beantwoordt, moet je een inburgeringstraject volgen
- Het netto belastbaar inkomen en/of vervangingsinkomen van jou en je meerderjarige

gezinsleden mag niet boven de vastgelegde grenzen uitkomen

Algemene website van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen:

→ www.vmsw.be

Voorwaarden:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Mag-u-een-sociale-woning-huren>

Inschrijving:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Hoe-huurt-u-een-sociale-woning/Inschrijving>

Locatie in je buurt:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Zoek-een-organisatie>

Vragen of hulp nodig?

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Bij-wie-kunt-u-huren/Hulp-nodig-bij-het-zoeken-van-een-sociale-huurwoning>

Er zijn vier instanties waar je terecht kan:

○ Bij een sociale huisvestingsmaatschappij

Sociale huisvestingsmaatschappijen verhuren studio's, woningen of appartementen in het Vlaamse Gewest aan mensen met een bescheiden inkomen. Soms bouwen ze ook zelf woningen.

Huren:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Bij-wie-kunt-u-huren/Bij-een-sociale-huisvestingsmaatschappij>

Huurprijzen:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Hoeveel-huur-betaalt-u/Bij-een-sociale-huisvestingsmaatschappij>

○ **Bij een sociaal verhuurkantoor**

Een sociaal verhuurkantoor geeft voorrang aan kandidaten met het laagste inkomen, die het dringendst een woning nodig hebben. Een SVK bouwt zelf geen woningen.

Huren:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Bij-wie-kunt-u-huren/Bij-een-sociaal-verhuurkantoor>

Huurprijzen:

→ <https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Hoeveel-huur-betaalt-u/Bij-een-sociaal-verhuurkantoor>

○ **Bij het Vlaams woningfonds**

Het Vlaams Woningfonds verhuurt voornamelijk woongelegenheden geschikt voor de huisvesting van vijf of meer personen. De voorwaarden om hiervan gebruik te kunnen maken, stemmen overeen met de voorwaarden voor de sociale huisvestingsmaatschappij en het sociaal verhuurkantoor.

Huren:

→ <http://www.vlaamswoningfonds.be/huren>

Contact opnemen met jouw provinciale dienst:

→ <http://www.vlaamswoningfonds.be/contact/formulier-huren>

○ **Bij Vlabinvest – betaalbaar wonen Vlaams-Brabant**

Vlabinvest biedt betaalbare kavels, huur- en koopwoningen aan in de Vlaamse rand rond Brussel zodat mensen met een klein tot middelgroot inkomen in hun buurt kunnen blijven wonen. De inkomensgrenzen zijn ruimer dan bij de andere instanties.

Huren:

→ <http://www.vlaamsbrabant.be/vlabinvest/huren/index.jsp>

Voorwaarden:

→ <http://www.vlaamsbrabant.be/vlabinvest/kom-ik-in-aanmerking-/index.jsp>

2.2 Financiële tussenkomsten

In afwachting van een sociale woning, zijn er enkele tussenkomsten voorzien waar je mogelijk recht op hebt. Het loont de moeite om dit na te kijken. Je OCMW of CAW kan je hierbij zeker helpen.

↪ **Vlaamse huursubsidie**

Als je een bescheiden inkomen hebt en van een slechte, onaangepaste woning naar een goede, aangepaste woning verhuist die je huurt op de private huurmarkt of bij een sociaal verhuurkantoor, dan kan je een **Vlaamse huursubsidie** krijgen. Je komt alleen in aanmerking als je onlangs bent verhuisd of binnenkort zal verhuizen.

Als je naar een sociale woning verhuist die je huurt van een sociale huisvestingsmaatschappij, gemeente of OCMW, dan kom je *niet* in aanmerking voor de huursubsidie.

De huursubsidie bestaat uit een eenmalige installatiepremie en de maandelijkse huursubsidie.

Voorwaarden en aanvraagformulieren:

→ <http://www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/huren-en-verhuren/de-vlaamse-huursubsidie>

↪ **Vlaamse huurpremie voor kandidaat-huurders van een sociale woning**

Gezinnen met een heel laag inkomen die al 4 jaar of langer wachten op een sociale woning en intussen een private huurwoning huren met een huurcontract, kunnen in aanmerking komen voor een **maandelijkse huurpremie**.

Wanneer je voldoet aan de voorwaarden, ontvang je automatisch een gepersonaliseerd aanvraagformulier van Wonen-Vlaanderen.

Voorwaarden en bedrag:

→ <http://www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/huren-en-verhuren/vlaamse-huurpremie-voor-kandidaat-huurders-van-een-sociale-woning>

○ Vermindering op de onroerende voorheffing

Indien je aan één van de drie volgende voorwaarden voldoet als huurder, heb je recht op een **vermindering op de onroerende voorheffing**:

1. Je hebt minstens 2 kinderen waarvoor je kinderbijslag ontvangt en die gedomicilieerd zijn in de huurwoning.
2. Je hebt een handicap die is vastgesteld vóór je 65 jaar geworden bent. De vermindering wordt toegekend als: jouw handicap ervoor zorgt dat je 1/3 of minder kan verdienen van wat een persoon zonder handicap zou verdienen, of als jouw handicap je zelfredzaamheid doet dalen met ten minste 9 punten, of als je een invaliditeit hebt van minstens 66%.
3. Je bent een erkende grootoorlogsverminkte met een invaliditeit van 100%.

Als huurder moet je de vermindering maar één keer aanvragen. Nadien wordt de vermindering automatisch toegekend op het jaarlijkse aanslagbiljet van de onroerende voorheffing als aan de voorwaarden is voldaan. De eigenaar van de woning moet de vermindering verrekenen in de huurprijs of het bedrag doorstorten aan jou als huurder.

Alle informatie over de **voorwaarden** en de (eenmalige) **procedure** om de vermindering aan te vragen:

→ <http://www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/huren-en-verhuren/vermindering-van-de-onroerende-voorheffing-voor-huurders>

2.3 Betaal ik niet te veel?

De Vlaamse overheid ontwikkelde een toepassing die huurder én verhuurder een houvast biedt bij het beoordelen of het bepalen van de huurprijs voor een woning die gelegen is in het Vlaamse Gewest.

Aan de hand van het adres en enkele kenmerken van een huurwoning schat de toepassing de gangbare huurprijs voor die woning. Hou er rekening mee dat de geschatte huurprijs enkel informatief is en dus op geen enkele manier bindend is voor de verhuurder. Maar het resultaat kan je wel helpen bij het beoordelen van de gevraagde huurprijs.

→ www.huurschatter.be

3 Energie

3.1 Tegemoetkoming sociaal verwarmingsfonds

Wie tot een traject van schuldbemiddeling of een procedure van collectieve schuldenregeling is toegelaten en moeite heeft om zijn verwarmingsfactuur te betalen, heeft recht op een toelage van het **Sociaal Verwarmingsfonds**.

Brandstoffen waarvoor een tegemoetkoming wordt uitgekeerd, zijn:

- huisbrandolie in bulk
- huisbrandolie (of mazout) aan de pomp
- lamppetroleum aan de pomp, gekocht in kleine hoeveelheden (van 5 of 10 liter)
- bulkpropaangas: verkocht per liter

Je vraagt de toelage aan via het OCMW van je gemeente. Neem hiervoor je identiteitskaart mee, een kopie van de leveringsfactuur of -bon, en de beslissing van toelaatbaarheid van de collectieve schuldenregeling of een attest van de persoon die jouw schuldbemiddeling verricht. Je kan de toelage aanvragen tot 60 dagen na de levering.

→ www.verwarmingsfonds.be

3.2 Minimale levering van aardgas via de budgetmeter

Elke **budgetmeter** beschikt over een noodkrediet van 1000 kWh aardgas. Wanneer je dat noodkrediet hebt

opgebruikt, val je zonder aardgas tot je de meter opnieuw oplaadt. Om ervoor te zorgen dat gezinnen niet zonder verwarming vallen in de winterperiode, kunnen OCMW's een beperkte financiële steun toekennen om de budgetmeter op te laden.

Tussen 1 december en 1 maart kan het OCMW elke twee weken een beperkt bedrag opladen op jouw aardgasbudgetmeter. Onthoud wel, het OCMW is **niet verplicht** om deze steun toe te kennen en het beslist zelf over de hoogte van de steun.

→ <http://www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/elektriciteit-aardgas-en-verwarming/minimale-levering-van-elektriciteit-en-aardgas-voor-wie-een-budgetmeter-heeft>

→ <http://www.energiesparen.be/sociaal/minimalelevering>

3.3 Energieleveranciers vergelijken

Om de goedkoopste energieleverancier te vinden, kan je gebruikmaken van de **V-test** die door de VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteit- en Gasmarkt) werd ontwikkeld. Andere interessante vergelijkingstools zijn de **Servicecheck** waarmee je de kwaliteit van de dienstverlening kan vergelijken van verschillende aanbieders, en de **Herkomstvergelijker** waarmee je ontdekt vanwaar je stroom komt.

Je kan op elk moment van leverancier voor elektriciteit en aardgas veranderen, je betaalt daarvoor geen verbrekingsvergoeding en je nieuwe leverancier regelt de

opzeg met je oude leverancier. Hou wel rekening met een maand overdrachtijd.

Meer informatie over de V-test:

→ <http://www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/elektriciteit-aardgas-en-verwarming/de-v-test-vergelijkt-de-prijs-van-verschillende-energieleveranciers>

V-test:

→ <https://vtest.vreg.be/>

Servicecheck:

→ <http://www.vreg.be/nl/vergelijk-dienstverlening>

Herkomstvergelijker:

→ <http://www.vreg.be/nl/herkomst-stroom>

3.4 Besparen op je energiefactuur

🕒 **De Energiesnoeiers**

Personen die toegelaten zijn tot de collectieve schuldenregeling hebben recht op een **gratis energiescan** door de Energiesnoeiers. De Energiesnoeiers zijn personen die tewerkgesteld zijn in de sociale economie en die worden opgeleid om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Ze komen daarvoor thuis kijken welke energiebesparende maatregelen je kan nemen.

→ www.energiesnoeiers.net

⌚ **Een energiezuinig toestel en auto aankopen**

Deze website helpt je een **energiezuinig** toestel en auto te kiezen. In hun aanbevelingen houden ze rekening met een laag energieverbruik, beperkte schade voor het leefmilieu, een gemakkelijk gebruik, een goede kwaliteit en een redelijke prijs.

→ www.ecogator.be

→ <http://www.ecogator.be/topten-producten/toptenbe>

⌚ **Energieverbruik**

Op deze website kan je jouw **energieverbruik** meten en vergelijken met anderen. Na het ingeven van je meterstanden zie je of jouw verbruik volgens verwachting verloopt en hoeveel je bespaart. Aan de hand van de ingebouwde vergelijkingstest voor energie en water kan je bekijken of je meer of minder verbruikt dan een gelijkaardige familie of organisatie.

→ www.energieid.be

Waar vind je tips om energie te besparen?

- <http://www.energiejacht.be/tips>
- <http://www.ecogator.be/meer-weten/energietips/>
- https://energieconsulenten.files.wordpress.com/2016/06/160520_digitale_folder_energievriendelijk_-_en_goedkoop_wonen_interactief.pdf
- <http://www.energiesparen.be/tips>
- <http://www.energiesparen.be/structureel-besparen-thuis>

4 Telecom

4.1 Vergelijken

Betaal jij (te) veel aan je abonnementen voor telefonie, gsm, internet? Of heb je geen idee of het goedkoper kan? Er bestaan enkele websites die voor jou de vergelijking maken.

Specifiek voor telefonie en internet kan je terecht op de website van **Beste Tarief**. Zij vergelijken tarieven van verschillende aanbieders en berekenen welke de interessantste aanbieder is volgens jouw verbruik.

Om de vergelijking te starten, kies je voor welke diensten je een vergelijking wil maken: internet, mobiele telefonie, vaste telefonie en/of televisie. Daarna voer je de gevraagde gegevens over je voorkeuren en huidige verbruik in. De website vergelijkt vervolgens de verschillende mogelijkheden die beschikbaar zijn bij de leveranciers, en geeft dan aan welke voor jou de beste keuze is.

→ www.bestetarief.be

Daarnaast is er nog de website **Aanbieders** waar je terecht kan voor een tariefvergelijking van alle Belgische energieleveranciers, gsm-operatoren en internetproviders. Je maakt eerst je keuze voor welke diensten je een vergelijking wilt, je vult de gevraagde gegevens in en vervolgens ontvang je een rangschikking van de verschillende leveranciers.

→ www.aanbieders.be

4.2 Opzeggen

Als je wil **veranderen van operator** voor telefonie, internet of televisie onthoud je best dat je geen verbrekingsvergoeding moet betalen, op voorwaarde dat je contract al minstens zes maanden loopt. In dat geval zeg je jouw contract schriftelijk op, is er geen vooraf bepaalde opzegtermijn waarmee je rekening moet houden en zijn stilzwijgende verlengingen niet toegelaten.

Opgelet: als je samen met het contract een toestel ontving (gsm, tablet, ...), moet je de restwaarde van het toestel wél betalen. Je operator moet je bij het ondertekenen van een abonnement een terugbetalingstabel bezorgen van maximaal 24 maanden.

5 Verzekeringen

In België is een aantal verzekeringen verplicht. De **verplichte verzekeringen** zijn:

- verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bij een ziekenfonds
- de Vlaamse Zorgverzekering (enkel in Vlaanderen) vanaf de leeftijd van 26 jaar
- een autoverzekering als je een auto bezit

Aansluiten bij een ziekenfonds

- ➔ <https://www.socialsecurity.be/citizen/nl/gezondheid/ziekenfonds>
- ➔ <http://www.riziv.fgov.be/nl/professionals/andere-professionals/ziekenfonds/Paginas/contacteer-ziekenfondsen.aspx#.WJml3oWcGUm>

Wanneer je bent toegelaten tot de procedure van collectieve schuldenregeling of er een persoonlijk faillissement werd uitgesproken, moet je geen bijdrage betalen voor de Vlaamse zorgverzekering. Je moet daarvoor een attest of kopie van het vonnis bezorgen aan de zorgkas waarbij je bent aangesloten.

Vlaamse zorgverzekering

- ➔ <http://www.vlaamsoesocialebescherming.be/nl/zorgbijdrage/vlaanderen>
- ➔ <http://www.vlaamsoesocialebescherming.be/nl/de-zorgkassen>

Assuralia, Beroepsvereniging van de Verzekeringsondernemingen, ontwikkelde de website **ABCVerzekering** waarmee ze het grote publiek wil informeren over risico's en verzekeringen. De website heeft geen commercieel doel en is informatief van aard. Je kan er informatie vinden, filmpjes bekijken, checklists raadplegen, brochures doornemen, enzovoort.

→ www.abcverzekering.be

Wil je weten of je over- of onderverzekerd bent? Dan kan je terecht op de checklist verzekeren die **Wikifin** ontwikkelde.

→ <http://www.wikifin.be/nl/tools/checklists-tips/checklist-verzekeren>

Houd er rekening mee dat je verzekeringen schriftelijk moet **opzeggen**, minstens drie maanden voor ze aflopen. Als je niet opzegt, worden je contracten stilzwijgend verlengd.

Wanneer je een nieuw verzekeringscontract overweegt, kijk dan altijd goed na welke schade wordt gedekt door je contract en welke oorzaken zijn uitgesloten.

6 Gezondheid

Gezondheidsuitgaven kunnen stevig oplopen. Daarom voerde de overheid de **sociale derdebetalersregeling** in. Die houdt in dat je enkel jouw deel van de kosten (het zogenaamde remgeld) moet betalen en dat jouw ziekenfonds de rest rechtstreeks aan de dokter uitbetaalt. Om hiervan te kunnen genieten, moet je voldoen aan enkele voorwaarden.

Je kan je huisarts ook vragen om de sociale derdebetalersregeling toe te passen als je een verklaring op eer geeft dat jij je in een occasionele individuele financiële noodsituatie bevindt.

Sociale derdebetaler

→ www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/financiele-toegankelijkheid/Paginas/sociale-derdebetaler-kosten-huisarts-betalen-enkel-uw-deel.aspx#.WOJYT6JBqUk

Door een **Globaal Medisch Dossier** (GMD) kan je goedkoper naar je huisarts. Zo'n GMD bevat al je medische gegevens. Dit dossier maakt een betere individuele begeleiding en een beter overleg tussen de artsen mogelijk. Via de preventiemodule kan je preventief aan je gezondheid werken. Bovendien geniet je van een hogere terugbetaling voor een raadpleging of bezoek bij je huisarts.

Globaal Medisch Dossier

- www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/financiele-toegankelijkheid/Paginas/globaal-medisch-dossier.aspx#.WJnnD3-N3XM

7 Vervoer

7.1 De Lijn

De Lijn heeft voor sommige doelgroepen aangepaste tarieven vastgelegd. Kijk voor alle doelgroepen en voorwaarden op hun website, of vraag meer informatie in een Lijnwinkel of stelplaatsloket.

Voordeeltarieven van De Lijn en de voorwaarden om hiervan gebruik te kunnen maken:

→ <https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/kortingen/>

Volgende doelgroepen reizen **gratis** met De Lijn:

- *Kinderen jonger dan 6 jaar* die begeleid worden door een persoon ouder dan 12 jaar
- *Oorlogsinvaliden*
- Personen met een *handicap en hun begeleider*
- Personen met een *visuele handicap*, zij mogen ook gratis een geleidehond meenemen
- *Werkzoekenden* die bij de VDAB een beroepsopleidingcontract hebben
- Houders van een *kaart voor vaderlandslievende redenen* (lees ook bij de trein)

Daarnaast hanteert De Lijn enkele **kortingstarieven**:

- *Gezinskorting*: vanaf de aankoop van een tweede Buzzy Pass in een gezin betaal je minder.

Gezinskorting

→ <https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/kortingen/groedkoper-reizen/korting-abonnement.html>

- Ben je *65 jaar of ouder*? Dan kan je voor een klein bedrag een Omnipas 65+ kopen waarmee je 12 maanden onbeperkt met De Lijn kan reizen.

Omnipas 65+

→ <https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/abonnementen/omnipas-65plus.html>

- Heb je een beperkt inkomen? Dan heb je misschien recht op de *Vervoergarantie*.
- Daarnaast is er de *Verhoogde Tegemoetkoming* voor wie recht heeft op de verhoogde tegemoetkoming geneeskundige zorgen, voor wie een kaart Verhoogde Tegemoetkoming heeft van de NMBS en voor wie een WIGW-kaart heeft.

Vervoergarantie en Verhoogde Tegemoetkoming

→ <https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/abonnementen/verhoogde-tegemoetkoming-vervoergarantie.html>

- Veel gemeenten en steden hebben afspraken gemaakt met De Lijn waardoor inwoners minder betalen voor hun abonnement of ticket. De volledige lijst kan je bekijken op de link hieronder.

Derdebetalersysteem gemeenten en steden

→ <https://www.delijn.be/nl/zakelijk-aanbod/steden-gemeenten/zeven-pijlers/dbs/steden-derde-betalersysteem.html>

- Reis je *in groep* (van 5 tot 44 personen)? Dan kan je een voordelig groepsbiljet aankopen dat 60 minuten geldig is.

Groepsbiljet

→ <https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/ritkaarten-dagpassen/groepsbiljet.html>

7.2 NMBS

Ook de NMBS heeft enkele doelgroepen omschreven die gratis of goedkoper met de **trein** kunnen reizen. Alle info vind je op hun website:

Kortingen bij de NMBS en de voorwaarden om hiervan gebruik te kunnen maken:

→ <http://www.belgianrail.be/nl/vervoersbewijzen/korting.aspx>

Volgende doelgroepen reizen **gratis** met de trein:

- Maximaal 4 kinderen jonger dan 12 jaar, per betalende reiziger (ouder dan 12 jaar)
- Personen met een statuut van nationale erkenning (*kaart voor vaderlandslievende redenen*)
- *Blinde of slechtzienende personen*

- Begeleiders van een persoon met een handicap
(*kaart kosteloze begeleider*)
- *Journalisten*

Daarnaast zijn er enkele **kortingstarieven** geldig voor de trein:

- Kortingskaart *Grote Gezinnen*: alle gezinsleden van gezinnen met minstens drie kinderen krijgen met deze kortingskaart 50% korting op een standaardbiljet.

→ <http://www.belgianrail.be/nl/vervoersbewijzen/korting/grote-gezinnen.aspx>

- *Werkzoekenden* kunnen met een biljet voor werkzoekenden goedkoop met de trein naar hun sollicitatie.

→ <http://www.belgianrail.be/nl/vervoersbewijzen/korting/werkzoekend.aspx>

- Heb je een *beperkt inkomen*? Of heb je recht op de *verhoogde tegemoetkoming* geneeskundige zorgen? Dan reizen jij en je gezinsleden ten laste aan 50% korting.

→ <http://www.belgianrail.be/nl/vervoersbewijzen/korting/verhoogde-tegemoetkoming.aspx>

8 Besparen in je huishouden

Naast de grote uitgavenposten die hierboven aan bod kwamen, kan je ook op de dagelijkse uitgaven besparen. Onder het motto 'vele kleintjes maken een groot' kunnen kleine aanpassingen in je bestedingspatroon bijdragen aan een grotere besparing.

Tip:

Houd al je uitgaven bij in een *agenda* of een schriftje. Bekijk elke week aan welke producten en diensten je geld uitgeeft. Ga na of je hierop kan besparen. Door al je uitgaven op te schrijven, word jij je bewuster van je bestedingspatroon en is het gemakkelijker om dit aan te passen.

8.1 Voeding

Naar de winkel gaan is duur. Overkomt het jou ook wel eens dat je aan de kassa niet had verwacht zo veel te moeten betalen terwijl er zo weinig in je kar of mandje ligt? Enkele **tips** kunnen helpen om meer greep te krijgen op je boodschappen.

Tips:

- ➔ Koop *huismerken* in plaats van de duurdere, gekende merken. Ze zijn gelijk(w)aardig, maar veel goedkoper. Hou eens een blinde proeftest, je zal zien dat je de witte producten meestal niet kan onderscheiden van de merkproducten.

- Hou de prijsetiketten goed in het oog tijdens het shoppen. Let vooral op de *prijs per kilogram of per liter*, zo kan je gemakkelijk het goedkoopste product vinden.
- Ga *niet winkelen als je honger hebt*: je zal geneigd zijn om meer snoepgoed en onnodige producten te kopen.
- Maak een *boodschappenlijstje* en hou je eraan. Bekijk voor je naar de winkel vertrekt welke producten je nog voldoende in voorraad hebt thuis en welke je echt moet kopen. Zo kan je thuis al inschatten hoeveel budget je ongeveer moet voorzien.
- Bedenk vooraf *welke maaltijden* je de komende week zal klaarmaken. Schrijf op welke ingrediënten je in welke hoeveelheid nodig hebt.

In sommige gemeentes vind je een **Sociale Kruidenier**. Dat is een winkel waar producten tegen verminderde prijs worden aangeboden. Een Sociale Kruidenier werkt samen met organisaties die nagaan of je in aanmerking komt om klant te worden (bijvoorbeeld OCMW, CAW, ...). Wanneer je een beperkt leefgeld hebt, kan je contact opnemen met de sociale kruidenier uit je buurt om te bekijken of je klant kan worden.

Sociale Kruidenier

→ www.socialekruideniersvlaanderen.be

Vraag je OCMW of CAW uit de buurt waar je de dichtstbijzijnde Sociale Kruidenier kan vinden en of je in aanmerking komt om klant te worden.

Via een OCMW kan je mogelijk toegang krijgen tot een **voedselpakket**. Maak daarvoor een afspraak bij een maatschappelijk werker en ga na of je hiervoor in aanmerking komt. Vraag bij het maken van de afspraak na welke documenten, attesten of gegevens je moet meebrengen om te kunnen bepalen of je recht hebt op een voedselpakket.

8.2 Gezin

Wanneer je recht hebt op onderhoudsgeld maar het afgesproken bedrag niet wordt betaald door de onderhoudsplichtige, kan je een beroep doen op **DAVO**, de Dienst voor Alimentatievorderingen. Deze dienst kan voorschotten uitkeren en zal het afgesproken bedrag aan onderhoudsgeld (en eventuele schulden) opeisen bij degene die het onderhoudsgeld moet betalen. Het DAVO treedt niet automatisch op, je moet zelf een aanvraag indienen.

DAVO

→ <http://www.secal.belgium.be/index.php?page=1>

In sommige steden en gemeenten kan je genieten van een verminderd tarief voor **kinderopvang** wanneer je bent toegelaten tot de collectieve schuldenregeling. Om te weten te komen of je hiervoor in aanmerking komt, doe je een aanvraag bij het OCMW van je gemeente aan de hand van je attest inkomenstarief (dat vraag je aan via Kind & Gezin).

Inkomenstarief kinderopvang

→ <https://mijn.kindengezin.be>

8.3 Ontspanning en sociaal netwerk

Iedereen heeft recht op ontspanning. Jammer genoeg kost deelnemen aan georganiseerde activiteiten vaak geld. Voor wie moet rondkomen met een beperkt budget zijn ontspanning en een goed gevuld vrijetijdsleven daarom niet vanzelfsprekend. Via Steunpunt Vakantieparticipatie, het Fonds Vrijetijdsparticipatie en de (lokale) vrijetijdspas of UiTPAS kan je in sommige gevallen goedkoper deelnemen. Ook de ziekenfondsen geven vaak tussenkomsten voor deelname aan activiteiten.

Vakantieparticipatie

Personen en gezinnen met een beperkt budget die vanwege verschillende drempels niet van een vakantie kunnen genieten, kunnen terecht bij het **Steunpunt Vakantieparticipatie**. Dankzij de medewerking van hun toeristische partners kunnen ze grote kortingen geven aan vakantiegangers die een vakantie of daguitstap boeken.

Een vakantie of uitstap boeken kan via een sociale organisatie waarvan je lid bent (OCMW, CAW of een organisatie die lid is van Steunpunt Vakantieparticipatie), via een Rap op Stap-kantoor of rechtstreeks via het Steunpunt zelf.

Om te bepalen of je recht hebt op de korting die het Steunpunt Vakantieparticipatie geeft, moet je een overzicht geven van al je inkomsten. Als deze lager liggen

dan een bepaald bedrag (afhankelijk van je gezinsgrootte), kan je gebruikmaken van hun diensten.

Vakantieparticipatie

- www.vakantieparticipatie.be
- www.rapopstap.be
- Voor de maximale hoogte van je inkomen, zie: <https://www.vakantieparticipatie.be/content/who>

○ Fonds Vrijetijdsparticipatie

Het **Fonds vrijetijdsparticipatie** maakt de deelname aan culturele, jeugd- en sportactiviteiten betaalbaar voor mensen met een beperkt inkomen. Hiervoor geven ze tussenkomsten, in samenwerking met lokale sociale organisaties. Het fonds biedt zelf een groot aanbod aan activiteiten aan waarvoor rechthebbenden slechts 20% van de inkomprijs moeten betalen. Daarnaast komt het fonds, onder bepaalde voorwaarden, tussen in vrijetijdsactiviteiten die je zelf kiest. Ze voorzien tussenkomsten voor de deelnameprijs, maar ook voor vervoerskosten, verzekering en kinderoppas.

Sociale welzijnsorganisaties kunnen (gratis) lid worden van het Fonds Vrijetijdsparticipatie. Voorbeelden van deze organisaties zijn Welzijnsschakels, Verenigingen waar armen het woord nemen, Rap-op-stap-kantoren, buurtwerkingen van Samenlevingsopbouw, Centra voor Basiseducatie, enzovoort. Deze verenigingen bepalen zelf welke van hun leden recht hebben op een tussenkomst van het Fonds. Je moet dus wel zelf lid zijn van zo'n organisatie.

Fonds Vrijetijdsparticipatie

- www.fondsvrijetijdsparticipatie.be
- Voor de verenigingen die lid zijn, zie: www.fondsvrijetijdsparticipatie.be/uploads/lidorganisaties_23082016.pdf

🕒 Vrijetijdspas of UiTPAS

Verschillende gemeenten en steden werken met een **vrijetijdspas of UiTPAS**. Hiermee krijg je korting op activiteiten die door je lokaal bestuur worden georganiseerd.

Om te bekijken of jouw gemeente ook een vrijetijdspas of UiTPAS heeft, neem je best contact op met het OCMW of Sociaal Huis van je gemeente. Zij kunnen je ook vertellen of je recht hebt op deze pas. Daarvoor moet je in sommige gemeenten een 'financieel onderzoek' laten uitvoeren. Dat betekent meestal dat je een overzicht moet binnenbrengen van je inkomsten van de laatste drie maanden én een bewijs van de huur die je betaalt of je maandelijkse hypothecaire aflossing.

🕒 Terugbetaling ziekenfonds

Veel ziekenfondsen beschikken over een uitgebreid aanbod aan bijkomende terugbetalingen. Zo komen diverse ziekenfondsen tussen in de kosten van het lidgeld/deelnamegeld voor een sportclub, jeugdvereniging, sportkamp, bosklassen, speelpleinwerking, (eendaagse/meerdaagse) schooluitstappen, enzovoort. Vaak zijn er terugbetalingen voor volwassenen en kinderen voorzien.

Op de website van je ziekenfonds vind je meer informatie. Ook de medewerkers van je ziekenfonds kunnen je helpen uitzoeken welke terugbetalingen voor jou zinvol zijn en hoe je ze kan aanvragen. Soms zijn de terugbetalingen behoorlijk hoog, het loont dus zeker de moeite om dit na te kijken.

8.4 Contracten

Weet jij precies welke **contracten en abonnementen** je hebt afgesloten, wanneer ze vervallen en hoe je ze kan opzeggen?

Tip:

Schrijf telkens in je agenda wanneer een contract vervalt of wanneer je een opzeg moet versturen, zo krijg je meer grip op je contracten.

De algemene regel is dat je contracten van bepaalde duur niet kan stopzetten tijdens de looptijd van het contract, zonder daarvoor een vergoeding te betalen (tenzij een leverancier de prijs of voorwaarden van een contract eenzijdig wijzigt). Sommige contracten van bepaalde duur bevatten bovendien een clause dat ze stilzwijgend worden verlengd, tenzij de abonnee ze zelf opzegt.

Meestal moet je drie maanden voor de vervaldatum op schriftelijke wijze je contract of abonnement opzeggen. Hoewel aangetekend opzeggen niet altijd verplicht is, zorg je toch best voor een bewijs van je opzeg.

Voor de levering van diensten (zoals fitnessabonnement, onderhoud verwarmingsinstallatie...) geldt dat je na een

stilzwijgende verlenging als consument het recht hebt om in de nieuwe looptijd op elk moment je schriftelijke opzeg te doen.

Meer informatie over consumentenbescherming:

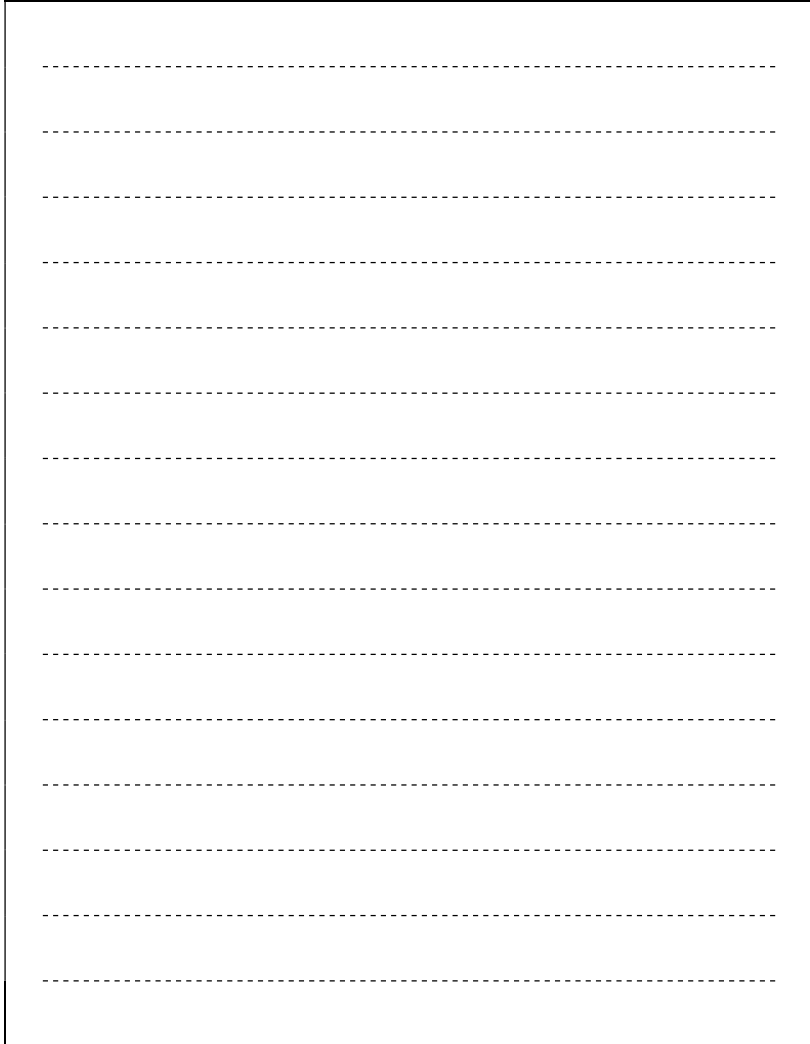
→ <http://economie.fgov.be/nl/consument/>

Geen idee hoe je aan een **opzegbrief** moet beginnen? De Tijd-Netto schreef verschillende modelbrieven.

→ <http://www.tijd.be/netto/contracts>

9 Je eigen tips

Noteer hier je eigen besparingstips of tips die je via anderen leerde kennen:

A large rectangular box with a solid black border, containing 15 horizontal dashed lines for writing.

A large rectangular box with a solid black border, containing 20 horizontal dashed lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

A large rectangular box with a solid black border, containing 20 horizontal dashed lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

Meer weten?

www.effectieveschuldbemiddeling.be

www.cebud.be